

# Kelet-nyugati sorirányú szőlőültetvények önárnyékolásának hatása a termésminőségre

## Absztrakt

A szőlő növekedésére, beltartalmi értékeinek alakulására, fejlődésmenetére, illetve küllemére is fontos hatással van az ültetvény klímája, az összes klimatikus tényező közül pedig talán a fényviszonyok alakulása bír a legnagyobb befolyással. Számos hazai és külföldi kutatás is rámutat a lombosűrűség jelentőségére, viszont a sorirány által előálló önárnyékolás hatása egy kevésbé kutatott kérdéskör.

A kutatást inspiráló kérdés az volt, hogy mennyire mutatható ki bármilyen különbség a papíron kevésbé ideális kelet - nyugati irányban telepített szőlősorok árnyékos és napos oldala között. A józan ész szerint ugyanis legjobb volna, ha délelőtt a sorok egyik oldalát, délután pedig a másik oldalát sütné a nap, így nagyjából kiegyensúlyozva a két oldal összes besugárzását. A termesztési gyakorlat viszont ennek a feltételezésnek az esetek sokkal kisebb hányadában felel meg, mint ahogy azt elsőre gondolnánk. Eltérés esetén az észak- déli tájolást szinte minden esetben felülírja a lejtés irányának követése, a parcella alakja pedig kivétel nélkül.

A termesztési gyakorlat, fényében feltételezhető, hogy a gazdasági tényezők összhatása messze túlmutat az önárnyékoláson, növényélettani ismeretek alapján pedig feltételezhető, hogy a transzlokáció révén a növény képes ennek az enyhén hátrányos tényezőnek gátat szabni.

## Kelet-nyugati sorirányú szőlőültetvények önárnyékolásának hatása a termésminőségre

Összességében megállapítható, hogy az önárnyékolási hatás nagyságrendje messze alulmúlja a helytelen művelés, vagy a hanyag gondozás hatásait; a kutatás során minden esetre számos érdekes eredmény született. Messze menő következtetéseket levonni már csak a korlátozott méretű minta miatt sem volna előremutató, további kutatásnak minden tekintetben helye van.

Az eredmények közül feltétlen ki kell emelni a savtartalmak alakulását, melyben valamennyi vizsgálat összefüggésre engedett következtetni a megvilágítás és a savbomlás üteme között. Hasonlóan kecsgetető eredményekkel találkozhattunk a szárazanyag-tartalom alakulása során is, viszont itt az összefüggés sokkal kevésbé egyértelmű, egyéb tényezők jelentős hatását is figyelembe kell venni.

A cukortartalmak alakulásában szintén feltételezhető az önárnyékolási hatás érvényesülése, de a savtartalommal ellentétben tetten érhető a transzlokáció mérséklő hatása is. Ezek fényében az

érés során növekedő cukortartalom kivételével kevés tényyszerűség jelenthető ki minden kétséget kizáró módon.

A fűrtömeg vizsgálata során mért változatos eredményeket kezeljük kifejezetten szkeptikusan! A terepmunka során a reprezentatív mintavétel önmagában is nehéz volt a korlátozott emberi teherbírás, illetve a károkozás korlátozására való törekvés miatt. Ezen túl a leszedett mintákat nem lehetett azonnal inert körülmények közt tárolni, mindegyik parcellán volt olyan minta, amelyik több időt töltött napon, vagy melegben, így a nedvességtartalmuk óhatatlanul változott a szedés és a mérés közt eltelt időben.

Az erjedésmenetben mutatkozó eltérésekre aligha nyújt magyarázatot a sorok iránya közötti különbség. A magyarázat nyitjára ebből a kutatásból bizonyára nem derülhet fény